

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

ZIJNE MAJESTEIT...

MIJN eerste doel was de majesteit van de koning », aldus zei Richelieu. Hij wou dus aan de koning van Frankrijk het absoluut gezag toekennen. Om dit te bereiken moest hij de macht van de edelen fnuiken, « die deden alsof zij geen onderdanen waren ». Maar er was nog meer. Sedert het edikt van Nantes hadden de Hugenoten versterkte steden en ook troepen. Hij moest dus de partij van de Hugenoten verpletteren, omdat het staatsbelang zulks eiste.

I. - VOORZORGEN

RICHELIEU wist hoe sterk de Hugenoten waren en nam dus zijn voorzorgen. Alvorens hen aan te vallen, isoleerde hij hen. Hij bood zijn bondgenootschap aan protestantse landen aan, die hun broeders in Frankrijk zouden te hulp gekomen zijn: de Verenigde Provinciën en Engeland. Henriette, zuster van Lodewijk XIII, huwde met de prins van Wales, de toekomstige Karel I.

II. - HET WESPEN-NEST

DE belangrijkste vesting in de handen van de Hugenoten was La Rochelle. Deze haven kon inderdaad gemakkelijk geravitaliseerd worden door de Britse schepen. Onder voorwendsel een opstand te smoren, gaf Richelieu in 1628 het bevel de stad — « dit wespennest » zoals hij zei — te belegeren. In weerwil van alle genomen voorzorgsmaatregelen, zonden de Engelsen hulp voor La Rochelle. Om een landing te beletten, liet Richelieu in zee een stenen dijk van 1.500 meter aanleggen, waartegen de Engelse vloot te pletter liep. Hijzelf leidde de operaties. La Rochelle was afgesloten van de buitenwereld en leed honger...

III. - GUITON

GUITON, burgemeester van La Rochelle, nam de leiding van de verdediging op zich. Hij plantte zijn dolk in de grote tafel van het stadhuis en riep: « Met een man als ik aan de leiding spreekt men er niet van zich over te geven! » Maar toen er 16.000 doden waren, gestorven van honger, en er nog slechts een handvol fanatici overleefden, moest de stad zich wel overgeven...

IV. - DE VREDE

DE kardinaal toonde zich gematigd tegenover de dappere verdedigers van de stad. Hij nam geen represaillemaatregelen en verbood plundering. Het volgend jaar echter kwamen de Hugenoten uit het zuiden van Frankrijk in opstand. Richelieu maakte zich meester van Privas en liet de inwoners ombrengen. Dan dikteerde hij de overwonnenen de vrede. De Hugenoten moesten alle versterkte steden afstaan en ook al hun politieke privileges. Zij mochten echter hun godsdienst vrij beoefenen. « Hun bekering, zo sprak Richelieu, is een werk dat men van de Hemel moet verwachten ».

V. - ORGANISATIE

RICHELIEU werkte zonder ophouden aan de macht en de grootheid van het koninkrijk. Hij benoemde volgzaam ministers of staatssecretarissen en intendanten voor de provincies. Hij reorganiseerde het leger en de marine. In 1635 stichtte hij de Franse Academie, samengesteld uit veertig « onsterfelijken », die er mee belast waren een woordenboek van de Franse taal op te stellen. In de Franse Academie zetelen nog steeds veertig « groene habijten », de grootste namen die de Franse letterkunde telt.

(Wordt voortgezet.)